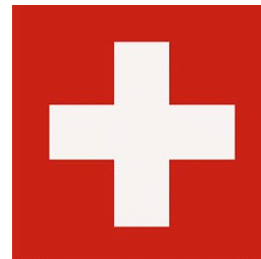

Souhrnná teritoriální informace:

Švýcarsko

Zastupitelský úřad 29. 8. 2024 21:54

Švýcarská konfederace (die Schweizerische Eidgenossenschaft, Confédération suisse, Confederation Svizzera, Confederaziun svizra) neboli, Švýcarsko, die Schweiz, Suisse, Svizra, Svizra, je vnitrozemský stát ležící na rozhraní západní, střední a jižní Evropy. Na severu sousedí s Německem, na východě s Rakouskem a Lichtenštejnskem, na jihu s Itálií a na západě s Francií.

V r. 2023 žilo ve Švýcarsku 8,96 milionu lidí na ploše necelých 41 300 km². To z něj činí jeden z nejhustěji osídlených států v Evropě, přičemž obyvatelstvo je soustředěno zejména ve Středozeří, v pánevní oblasti mezi pohořími Jura a Alpy, a v jižním Ticinu. Mezi osm největších měst a hospodářských center země patří: Curych, Ženeva, Basilej, Lausanne, Bern, Winterthur, Lucern a Sankt Gallen.

Švýcarsko se z původní volné konfederace kantonů postupně vyvinulo ve spolkový stát s parlamentní demokracií, prvky přímé demokracie a některými konfederativními rysy s rozvinutou komunální samosprávou. Ve státní a veřejné správě je do velké míry uplatňován princip subsidiarity.

Zemi tvoří 26 samosprávných kantonů, (z nichž 6 tvoří tzv. polokantony), které oficiálně užívají 4 úřední jazyky (němčinu, francouzštinu, italštinu a rétorománštinu).

Spolková vláda a parlament sídlí v hlavním městě Bernu. Výkonná moc je v rukou sedmičlenné spolkové vlády.

V posledních sto letech se Švýcarsko proměnilo z převážně zemědělsky orientované země na zemi s rozvinutým průmyslem. Průmyslovému sektoru dominuje již tradičně chemický a farmaceutický, jakož i strojírenský a kovozpracující průmysl. Nejdůležitějším ekonomickým odvětvím Švýcarska jsou služby, a to zejména v bankovním a finančním sektoru, dále výroba jemné mechaniky a cestovní ruch, který po slabších letech v období koronavirové krize nabral v r. 2023 opět na intenzitě.

Švýcarsko se řadí mezi země s nejvyšší mírou blahobytu na světě, a to měřeno jak kvalitou života, tak výší HDP na obyvatele (v roce 2023 činil nominální HDP 894,3 mld. USD). Za to vděčí především kvalitnímu vzdělávacímu systému, flexibilním a dobře regulovaným trhům výroby i práce, vysoké míře investic jak do lidského kapitálu, tak do vědy a výzkumu, rozsáhlému finančnímu sektoru i vysoce výkonným a inovativním exportním odvětvím, jakož i kvalitnímu zdravotnictví. K úspěšnému vývoji země přispívá i dlouhodobá vysoká politická stabilita a smysl pro odpovědnost občanů vůči celku.

Švýcarsko patří rovněž dlouhodobě k zemím s nízkou mírou nezaměstnanosti. V roce 2023 činila průměrná míra nezaměstnanosti 2,00 %, což odpovídá poklesu o cca 0,2 procentního bodu oproti roku 2022 (2,2 %).

Švýcarský HDP očištěný o sezónní vlivy a sportovní události vzrostl v r. 2023 o 1,3 %, což po silném růstu o 2,5 % v roce 2022

Základní údaje	
Hlavní město	Bern
Počet obyvatel	8,96 milionu
Jazyk	němčina, francouzština, italština, rétorománština
Náboženství	katolíci (32,9%), bez vyznání (32,2 %), evangelíci (21,2 %), jiné (7,1 %), islám (5,7 %)
Státní zřízení	konfederace
Hlava státu	Viola Amherd
Hlava vlády	předsedu vlády Švýcarsko nemá, rozhoduje spolková rada jako kolektivní orgán
Název měny	švýcarský frank (CHF)
Cestování	
Časový posun	0 hodin
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Mgr. Tomáš Jan Podivínský
Ekonomický úsek	Zdeněk Eliáš, MBA, Marcela Dvořáková
Konzulární úsek	PaedDr. Valéria Füleová
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	2023
Nominální HDP (mld. USD)	894,3
Hospodářský růst (%)	1,3
Inflace (%)	2,14
Nezaměstnanost (%)	2,00

představuje značný podprůměr. Pro r. 2024 se, stejně jako v r. 2023, předpokládá mírný růst švýcarského hospodářství, a to o 1,1 %, následovaný zvýšením o 1,7 % v roce 2025, při průměrné roční míře nezaměstnanosti 2,5 %.

Průměrná roční míra inflace v r. 2023 činila ve Švýcarsku + 2,14 %.

Švýcarsko si i v roce 2023 udrželo pozici nejinnovativnější ekonomiky na světě. Podle Global Innovation Index 2023 se již 13. rokem po sobě (od roku 2011), umístilo na 1. místě v tomto žebříčku z celkového počtu hodnocených 132 zemí. Do výzkumu a vývoje země každoročně investuje přes 3 % HDP, což představuje cca 22 mld. CHF. Z toho 68 % připadá na soukromý sektor.

V roce 2023 se stalo Švýcarsko 3. nejkonkurenceschopnější zemí světa za Dánskem a Irskem.

Nejvýznamnější oborové příležitosti pro české exportéry nabízejí ve Švýcarsku tato odvětví: ICT, strojírenský průmysl, chemický průmysl, zdravotnický a farmaceutický průmysl, zemědělský a potravinářský průmysl, věda, výzkum, inovace a vzdělávání.

Charakteristickými rysy jednání švýcarského partnera jsou věcnost, přímost až odměřenost a spolehlivost. Schopnost komunikovat jedním ze čtyř švýcarských úředních jazyků je vždy výhodou, neboť pro delší spolupráci zvyšuje důvěryhodnost.

Oficiální měnou Švýcarska je švýcarský frank (CHF). 1 CHF = 26,043 CZK (měnový kurs České národní banky k 15. 4. 2024).

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název státu: Švýcarská konfederace, krátce Švýcarsko (CH) - N: Schweizerische Eidgenossenschaft, F: Confédération suisse, I: Confederazione Svizzera, rétorománsky: Confederaziun svizra.

CH se skládá z 26 autonomních kantonů (z toho 6 tzv. polokantonů) s vlastním parlamentem, vládou, zákony, rozpočtem i ústavou. CH parlament tvoří 2 komory: Národní rada (poslanecká sněmovna) s 200 členy - zastupuje obyvatelstvo a Stavovské rady (senátu) se 46 členy - reprezentuje všech 26 kantonů. Parlament je politicky rozdělen do 6 parlamentních skupin (frakcí). Ty se skládají z poslanců stejných nebo podobně smýšlejících stran. Do frakcí se obvykle zapojují i členové malých kantonálních stran a nestraníci. Frakci tvoří nejméně 5 členů. V Národní radě je příslušnost k frakci obzvlášť důležitá, protože je předpokladem pro křeslo v jednom z výborů. Čím větší frakce, tím více míst ve výborech jí náleží a tím větší je i její vliv v parlamentu. Ve Stavovské radě plní frakce méně významnou roli.

Výkonná moc je v rukou 7členné spolkové vlády. Tu volí obě komory parlamentu vždy po parlamentních volbách na 4 roky. Ve Spolkové radě (vládě) mají zastoupení 4 politické strany s největším podílem hlasů. Ty vládou na základě tzv. konkordančního principu. Předsedou spolkové vlády je spolkový prezident, tj. jeden ze členů vlády, kterého volí spolkový parlament na základě rotačního systému vždy na 1 rok a který souběžně s protokolární prezidentskou rolí plní rovněž funkci ministra ve svém rezortu.

Spolková vláda od 1. 1. 2024:

- Viola Amherd, předsedkyně Spolkové vlády (prezidentka), spolková ministryně obrany, civilní ochrany a sportu,
- Karin Keller-Sutter, místopředsedkyně Spolkové vlády, spolková ministryně financí
- Ignazio Cassis, spolkový ministr zahraničních věcí,
- Guy Parmelin, spolkový ministr pro hospodářství, vzdělání a výzkum,
- Albert Rösti, spolkový ministr životního prostředí, dopravy, energetiky a spojů,
- Elisabeth Baume-Schneider, spolková ministryně vnitra, zdravotnictví a kultury,
- Beat Jans, spolkový ministr spravedlnosti a policie.

Švýcarské politické prostředí se vyznačuje vysokou stabilitou.

Ve volbách do ch parlamentu 22. 10. 2023 zvítězila favorizovaná národně konzervativní SVP/lidovci, dlouhodobě nejsilnější politické uskupení v CH. Parlament se tak výrazně posunul doprava. Oproti výsledkům před 4 lety strana posílila o téměř 2,9% a získala 28,6 %. Druzí skončili sociální demokraté/SP s 17,9%, následování FDP/liberály se 14,3% a Mitte/centristy s 14,1%. Neúspěch a velkou ztrátu hlasů zaznamenaly obě strany zelených Grüne 9,3% a GLP/zelení liberálové s 7,2%. Volební účast se pohybovala okolo 46,5%. Hlavními volebními tématy byla azylová politika a migrace, energetická politika, rostoucí náklady na zdravotní pojištění, důchodová reforma a inflace. Téma EU bylo, stejně jako neutralita spíše okrajové. V rámci voleb se poprvé ve 3 kantonech (Basilej, St. Gallen a Thurgau) hlasovalo i elektronicky. Volilo se do obou komor parlamentu. Volby přinesly řadu významných změn v rámci politického spektra a mohou mít rozsáhlé dopady na další politická témata, která jsou pro Švýcary zcela zásadní: rostoucí poplatky za zdravotní pojištění, tlak na přísnější migrační politiku, zejm. v oblasti azylu, snižování nákladů na energie, nedořešená důchodová reforma. Dá se očekávat, že lidovci budou v rámci parlamentu také mírnit ambice zelených na snižování emisí skleníkových plynů. Klimatická politika CH tak nakonec může vyústit i v obnovenou debatu o jádru.

1.2 Zahraniční politika země

Zahraniční politika země

Strategie zahraniční politiky na období 2024 - 2027 se opírá o ústavou zakotvené dlouhodobé švýcarské hodnoty: svobodu, právní stát, rovnost příležitostí a udržitelný rozvoj, k jejichž prosazování mají sloužit zejména principy švýcarské neutrality, multilateralismu a univerzality. Dokument k zahraniční politice definuje 4 pilíře. Hlavním nástrojem k naplnění prvního z nich, označeného jako Mír a bezpečnost, je členství v Radě bezpečnosti OSN, do které bylo Švýcarsko zvoleno jako nestálý člen pro období 2023–2024. V popředí druhého pilíře Prosperita stojí konsolidace vztahů s EU, které se však v roce 2021 zhoršily z důvodu ztroskotání tzv. Rámcové dohody (IFA), která měla zaručit jejich další rozvoj, zejména v prohlubování přístupu na jednotný trh EU. Základ třetího pilíře Udržitelnost tvoří Agenda 2030 zaměřená na 17 cílů udržitelného rozvoje a její implementace. Čtvrtou oblast představuje Digitalizace. V té se Švýcarsko zaměřuje na vytvoření souhrnných a mezinárodně platných pravidel v digitálním prostoru. Také buduje globální centrum pro diskusi o digitalizaci a technologiích v Ženevě, kde již nyní sídlí mezinárodní organizace a multilaterální fóra zabývající se touto problematikou. Země sází rovněž na multilaterální spolupráci, která představuje nástroj k řešení změny klimatu, terorismu, boje s chudobou, hospodářskými krizemi či ozbrojenými konflikty. Dle Švýcarska neexistuje k multilateralismu žádná jiná alternativa. I proto se chtějí Švýcaři věnovat hlavně reformě OSN, prohlubovat své partnerství s Mezinárodním výborem Červeného kříže a zasazovat se o dodržování mezinárodního humanitárního práva a bezproblémové fungování Mezinárodního trestního tribunálu. Švýcarsko se také nadále prezentuje jako atraktivní hostitelská země pro pořádání mezinárodních konferencí, mírových rozhovorů apod., kde v oblasti prevence konfliktů, mediace nebo vědy, výzkumu a inovací patří mezi světovou špičku. Prioritními zeměmi pro švýcarskou zahraniční politiku jsou kromě některých členských zemí EU a EHP, USA, Turecko, JAR, Indie, Japonsko, Brazílie. Značné trhliny dostávají vztahy s Ruskem v důsledku války na Ukrajině. Rovněž své vztahy k Číně založené na ekonomické spolupráci Švýcarsko postupně přehodnocuje.

Vztahy Švýcarska s EU

Ačkoliv není Švýcarsko členskou zemí EU, jako stát v srdci Evropy je ekonomicky, politicky i společensky s EU úzce provázán. Skutečnost, že Švýcarsko není v EU a na rozdíl od ostatních členských zemí Evropského sdružení volného obchodu (ESVO) není ani součástí Evropského hospodářského prostoru (EHP), vedla k vytvoření specifického modelu bilaterální spolupráce s EU ve formě dvoustranných sektorových dohod. Tyto dohody, kterých je 120, mají za úkol vytvářet rozsáhlý vzájemný přístup na trh. Posílení a další rozvoj bilaterálních vztahů s členskými zeměmi EU má pro Švýcarsko zásadní význam. Tento další vývoj však vyžaduje vyjasnění institucionálních vztahů s EU, které měly být jednotně upraveny v tzv. Rámcové dohodě mezi Švýcarskem a EU (IFA). Obě strany o ní vyjednávaly od r. 2014. Švýcarsko poté v květnu 2021 oznámilo, že od ratifikace IFA jednostranně odstupuje. V letech 2022/23 probíhaly tzv. průzkumné rozhovory s EU, které se v listopadu 2023 podařilo ukončit, což umožnilo zahájit v březnu 2024 jednání mezi Švýcarskem a EU na základě „Common Understanding“. Vyjednávací mandát je podobný tomu z r. 2021, který obsahuje 5 již existujících dohod, ale zároveň je obohacen o 3 dohody nové. Mezi nové dohody patří: institucionální řešení, dohoda o trvalých finančních příspěvcích CH do kohezních fondů a dohoda o přístupu CH k vědeckým programům EU. V r. 2008 přistoupilo Švýcarsko jako asociovaný členský stát k schengenskému prostoru, s EU spolupracuje rovněž v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Dohodu uzavřelo i s Evropskou obrannou agenturou, a také se připojuje k vybraným sankčním režimům EU. V r. 2017 vstoupila v platnost dohoda mezi Švýcarskem a EU o automatické výměně informací v oblasti poskytování finančních služeb, své zástupce vysílá Švýcarsko rovněž do misí Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž FRONTEX. Od r. 2022 přejímá veškeré sankční režimy EU vůči Rusku.

1.3 Obyvatelstvo

I když rozlohou 41 285 km² patří Švýcarsko k nejmenším evropským zemím, s 208 obyvateli na km² je naopak jedním z nejhustěji osídlených států Evropy. Ve Švýcarsku žilo v roce 2023 zhruba 8,96 mil. obyvatel, z toho přibližně čtvrtinu tvoří cizinci. Úředními jazyky jsou: němčina, francouzština, italština a rétorománština.

Demografické složení 2023

- Počet obyvatel: 8 960,8 tis., z toho muži – 4 450,8 tis., ženy – 4 510,0 tis.
- Cizinci: 2 416,4 mil., resp. 27 % (rostoucí trend)
- Občané pod věkovou hranicí 20 roků: 1 786,7 tis., resp. 19,9 %
- Občané nad věkovou hranicí 65 let: 1 226,8 tis., resp. 13,7 %
- Populační růst: 1,6 %
- Hustota obyvatelstva: 208 obyvatel/km²

Náboženské složení

V posledních 50 letech se náboženské poměry ve Švýcarsku podstatně změnily. Zatímco podíl obyvatel vyznávající římskokatolické náboženství zůstal relativně stabilní, podíl evangelické reformované církve prudce klesl ve prospěch obyvatel bez náboženské příslušnosti.

- římskokatolická církev – 32,9 %
- evangelická reformovaná církev - 21,2 %
- islám - 5,7 %
- bez vyznání – 32,2 %
- jiná - 7,1 %
- náboženská příslušnost neznámá - 1,0 %

Úřední jazyky (*) a ostatní nejčastěji používané jazyky

Rozložení úředních jazyků Švýcarska se za poslední čtyři desetiletí změnilo. Podíl německého, italského a rétorománského jazyka jako hlavních jazyků mírně ustoupil, zatímco podíl francouzštiny a jiných cizích jazyků se zvýšil. Dvěma nejčastěji zmiňovanými cizími jazyky jsou angličtina a portugalština.

- německý* - 61,8 %
- francouzský* – 22,8 %
- italský* – 7,8 %
- rétorománský* – 0,5 %
- ostatní – 23,4 % (anglický, portugalský, albánský, srbochorvatský, španělský)

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Švýcarská ekonomika je považována za jednu z nejproduktivnějších a nejstabilnějších na světě. V r. 2023 se Švýcarsko podle IMD, které srovnávalo 64 světových ekonomik, umístilo na 3. místě žebříčku konkurenceschopnosti.

I když se švýcarské hospodářství v r. 2023 vyvíjelo pomalu, je na cestě růstu. Podle SECO se reálný HDP za r. 2023 zvýšil o 1,3 % po růstu o 2,5 % v r. 2022. Zpomalení souvisí s normalizací po koronavirové krizi. Na hospodářský vývoj působilo navíc náročné mezinárodní prostředí. V zimě 2023 panovaly obavy, že by se švýcarská ekonomika v důsledku energetické krize mohla propadnout do hluboké recese. Takový scénář se díky mírné zimě, která situaci na trzích s elektřinou a energiemi zmírnila, nenaplnil. Pozitivní je i skutečnost, že švýcarské hospodářství dosáhlo v r. 2023 lepších výsledků než v zemích eurozóny. Méně pozitivně se ale jeví hospodářský vývoj Švýcarska z pohledu jeho růstu na obyvatele. Hospodářský výkon se sice zvýšil o 1,3 %, téměř o tolik se však zvýšil i počet obyvatel. Čistá imigrace činila v r. 2023 přibližně 100 000 osob, tzn. 1,1 % rezidentní populace, přičemž celkový počet obyvatel v r. 2023 dosáhl 8,96 milionů.

Hlavním impulsem ekonomického růstu v r. 2023 byl sektor služeb. Přidaná hodnota ve finančních službách sice poklesla (- 10,7 %), po dvou záporných letech ale opět rostl obchod (+ 7,3 %). Zvýšila se přidaná hodnota v pohostinství (+ 13,3 %). Zejména nárůst počtu zahraničních turistů posunul počet ubytování nad úroveň před koronavirovou krizí na konci r. 2019. Zvýšená cestovní aktivita prospěla také odvětví dopravy a spojů (+ 4,4 %). Naopak na konjunkturu citlivá průmyslová odvětví, jako kovoprůmysl a strojírenství, zaznamenala v r. 2023 výrazný pokles. Poprvé od r. 2012 poklesla také přidaná hodnota v chemickém a farmaceutickém průmyslu (- 2,1 %), byť v kontextu dvou mimořádně silných předchozích let (2021: +27,9 %, 2022: +17,3 %).

V r. 2023 činila průměrná míra nezaměstnanosti 2 %, což odpovídá poklesu o cca 0,2 procentního bodu oproti roku 2022 (2,2 %). Průměrná roční míra inflace v r. 2023 byla 2,14 %.

Nejdůležitějším obchodním partnerem Švýcarska jsou členské země EU, zejména ty sousední, především Německo. Nejvýznamnějším vývozním artiklem jsou výrobky chemického a farmaceutického průmyslu, jemná mechanika, stroje a zařízení. Největší podíl dováženého zboží připadá na chemický a farmaceutický průmysl, na stroje, elektroniku, vozidla, nábytek, vzácné kovy, organické chemikálie a minerální oleje. Kromě toho nabývá na významu obchod se surovinami (káva, bavlna, ropa, železná ruda, hliník, zlato, měď atd.).

Švýcarské hospodářství se dělí na 3 sektory:

1. primární sektor: zemědělství, lesnictví a rybolov;
2. sekundární sektor: průmysl, zpracovatelský průmysl, stavebnictví, stavební inženýrství a těžební průmysl;
3. terciární sektor: odvětví služeb, jako finanční a bankovní, obchod a pohostinství

Tabulka z MOP + navíc platební bilance, zadluženost/HDP.

Ukazatel	2021	2022	2023	2024	2025
Růst HDP (%)	5,1	2,5	1,3	1,1	1,7
HDP/obyv. (USD/PPP)	78119,62	85279,95	88470	91140	93940
Inflace (%)	0,58	2,84	2,14	1,4	1,3
Nezaměstnanost (%)	2,99	2,17	2,00	2,00	1,70
Export zboží (mld. USD)	284,08	290,78	304,9	310,7	320
Import zboží (mld. USD)	220,128	245,884	251,1	262,3	275,6
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	116,121	120,215	111,2	103,4	98
Průmyslová produkce (% změna)	9,11	5,70	0,90	3,00	2,90
Populace (mil.)	8,73	8,79	8,96	8,89	8,92
Konkurenceschopnost	1/64	2/63	3/64	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD, SECO, BFS

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Švýcarské veřejné finance patří v mezinárodním měřítku k nejzdravějším. Dobrý stav spolkových financí je dán udržitelnou fiskální politikou, která významně těží z dluhové brzdy. Cílem dluhové brzdy je stabilizovat spolkový dluh.

Výkaz zisků a ztrát, neboli výsledovka vykazuje za r. 2023 kladný výsledek ve výši 877 mil. CHF, což znamená o něco více, než se předpokládalo v předběžném rozpočtu na r. 2023 (339 mil. CHF). Oproti r. 2022 se však jedná o výrazné zlepšení, které je způsobeno zejména skutečností, že běžné příjmy (+ 5,1 %) a zejména daňové příjmy (+ 7,6 %) vzrostly více než běžné výdaje (+ 0,2 %). Čisté investice ve výši 4,8 mld. CHF byly oproti r. 2022 mírně nižší (- 2,2 %).

V rozpočtovém r. 2023 samofinancování z výsledovky (= běžné příjmy - běžné výdaje) nestačilo na financování plánovaných čistých investic (= investiční výdaje - investiční příjmy). Jinými slovy, příjmy nepokryly všechny výdaje. To mělo v r. 2023 za následek vysoký schodek financování ve výši - 1,4 mld. CHF), z čehož polovina připadla na schodek běžného financování (- 0,7 mld. CHF). Ten se dal na základě předběžného rozpočtu na rok 2023 očekávat. Vzhledem k deficitu financování se čistý dluh v r. 2023 zvýšil o 2,7 mld. CHF na 141,7 mld. CHF, což odpovídá 17,8 % HDP.

Švýcarský HDP zůstal v r. 2023 pod svým potenciálem. V běžném rozpočtu by tedy dluhová brzda připustila konjunkturou podmíněný deficit ve výši 0,3 mld CHF. Na konci r. 2023 byl na vyrovnávacím účtu již druhý rok po sobě zaznamenán strukturální deficit ve výši - 0,4 mld. CHF.

Veřejné finance	2023
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-0,70
Veřejný dluh (% HDP)	17,80
Bilance běžného účtu (mld. USD)	89,4
Daně	2024
PO	8,5 % / 7,8 % (efektivní)
FO	0 % - 11,5 %
DPH	8,1 % standartní sazba (od 1.1.2024) 2,6 % redukováná sazba 3,8 % speciální sazba

2.3 Bankovní systém

Švýcarsko je jedním z nejvýznamnějších finančních center na světě. Tento sektor zajišťuje základní nabídku úvěrových a finančních služeb pro švýcarskou ekonomiku a obyvatelstvo, nabízí prvotřídní rámcové podmínky pro technologické inovace a je příkladně mezinárodně regulováno.

Banky a pojišťovny jsou jedním z hlavních pilířů švýcarské ekonomiky: podílí se cca. 9 % na HDP Švýcarska. V r. 2022 činila přidaná hodnota ve finančním sektoru cca 69 mld. CHF a počet zaměstnanců na plný úvazek se pohyboval okolo 218 000.

V r. 2022 švýcarské banky spravovaly aktiva v hodnotě 7 847 mld. CHF, z nichž cca 1/2 pocházela ze zahraničí.

(Zdroj: Švýcarská asociace bankéřů Swissbanking - nejaktuálnější údaje).

Ve Švýcarsku působí 235 různých bank.

Na dvě velké mezinárodní banky **UBS** a **Credit Suisse** připadalo v r. 2022 cca. 40 % celkových aktiv všech bank ve Švýcarsku. Zbývajících 60 % připadalo především na 24 kantonálních bank, zahraniční banky, Raiffeisen banky, burzovní banky, regionální banky a spořitelny a také na soukromé bankéře.

Pozn.: po letech skandálů a značných ztrát - 7,3 mld. CHF - převzala v r. 2023 největší švýcarská banka UBS 2. největší švýcarskou banku Credit Suisse. Za rok 2023 činila celková bilanční suma UBS 1,57 bilionu CHF.

Raiffeisen Gruppe je 2. největší bankovní skupinou na švýcarském bankovním trhu a lídrem v oblasti retailového bankovníctví. K 30. 6. 2023 spravovala klientská aktiva ve výši 247 mld. CHF a klientské úvěry ve výši cca 219 mld. CHF. Celková bilanční suma činila 288 mld. CHF.

Následuje **Zürcher Kantonalbank**, která působí mj. v oblasti hypoték a půjček, jakož i v investičním a penzijním sektoru. V r. 2022 činila bilanční suma cca. 199,79 mld. CHF.

K další větší finanční instituci ve Švýcarsku patří **PostFinance**, dceřiná společnost Švýcarské pošty. Zaměřuje se na národní a mezinárodní platební transakce, nabízí i služby v oblasti spoření, investování, penzijní a financování. V r. 2023 činila celková bilanční suma PostFinance cca. 102,26 mld. CHF.

2.4 Daňový systém

Švýcarský daňový systém je komplikovaný, neboť se vyznačuje vysokou mírou daňové autonomie kantonů. Každý z 26 kantonů má svůj vlastní daňový zákon, který odlišně zatěžuje příjmy, majetek, dědictví, kapitál, výnosy z pozemků i další předměty zdanění.

Ve Švýcarsku jsou daně uvalovány na třech úrovních: od státu, kantonů a obcí. Stát může vybírat daně pouze v rozsahu schváleném spolkovou ústavou, jež jasně stanovuje, které daně smí vybírat stát, a zároveň určuje, které daně nesmí vybírat kantony. I jednotlivé obce mohou vybírat daně. (K 1. lednu 2024 bylo ve Švýcarsku registrováno 2131 obcí, což v důsledku více fúzí představuje o 5 obcí méně než v r. 2023). Jaké daně smí obce vybírat stanovují kantonální daňové zákony. V mnoha případech je vybírají formou přírůžek ke kantonální dani (komunální daňová sazba) nebo dostávají část výnosu z kantonální daně.

PO jsou zdaňovány jak na spolkové, tak kantonální/komunální úrovni. Ve většině kantonů odvádí PO i církevní daň. Spolková daňová sazba činí 8,5 % z čistého příjmu, efektivní daňová sazba (ETR) 7,8 %. Pro společnosti podléhající běžnému zdanění v závislosti na místě sídla činí kombinovaná ETR s přihlédnutím ke spolkové a kantonální / obecní dani z příjmu mezi 12 % a 22 % . Ve většině kantonů se ETR pohybuje mezi 12 % a 15 %.

FO se zdanitelným příjmem nižším než 15 000 CHF/1 rok a sezdané páry se zdanitelným příjmem nižším než 29 300 CHF/ 1 rok jsou od spolkové daně osvobozeny. Daňové sazby se značně liší i na úrovni kantonů, a to nejen mezi kantony samotnými, ale i mezi jednotlivými obcemi v rámci kantonu. Nejnížší z maximálních mezních daňových sazeb (včetně spolkové daně z příjmu) pro rok 2023 byla sazba 20,16 % ve Wollerau, kanton Schwyz. Nejvyšší maximální mezní daňová sazba pro rok 2023 byla v Zugu (22,13 %) , Lucernu (29,98 %) , Lausanne (41,50 %) a Ženevě (44,99 %). Spolkové sazby daně fyzických osob se pohybují od 0 % až po maximální daňovou sazbu 11,5 %.

K 1. 1. 2024 došlo ke změnám výše sazeb DPH. Základní sazba DPH pro rok 2024 činí 8,1 %. Některé druhy zboží jako potraviny, nealkoholické nápoje, léky, noviny, knihy podléhají snížené sazbě 2,6 %; některé služby jako např. zdravotní péče, vzdělávání a kulturní aktivity jsou od daně osvobozeny. Speciální sazba daně ve výši 3,8 % se vztahuje na hotelnictví a ubytovací služby.

Pro rok 2024 se neočekávají žádné významné změny daňového systému.

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Po dvou letech silného růstu zaznamenal švýcarský zahraniční obchod v r. 2023 značný pokles, a to oběma směry, jak ve vývozu, tak i v dovozu. Vývoz se snížil o 1,2 %, přičemž mezičtvrtletně se jevil jako velmi nestabilní. Dovoz klesl o 3,8 % a opět přidal na tempu až v posledním čtvrtletí 2023. V obou směrech obchodování vedly klesající ceny k lepším reálným výsledkům. Přebytek obchodní bilance vzrostl na 48,5 mld. CHF.

Čísla hovoří jasně: S výjimkou hodinářského průmyslu zaznamenala v r. 2023 pokles všechna důležitá odvětví švýcarského exportního hospodářství. Tento negativní trend ovlivnilo obchodování ve všech třech hlavních ekonomických regionech: Asii, Severní Americe a Evropě.

Vývoz:

Šest z jedenácti skupin výrobků zaznamenalo v r. 2023 nižší vývoz než v r. 2022. Největší vliv na celkový výsledek měla skupina kovů s hodnotou -1,4 mld. CHF (- 9,0 %). Velký pokles zaznamenal také vývoz papíru a grafických výrobků, nástrojů přesné mechaniky a potravin a nápojů (kumulativně -1,2 mld. CHF). Naopak prudce vzrostl vývoz hodinek (+1,9 mld. CHF, tj. +7,6 %), který dosáhl nového historického maxima 26,7 mld. CHF. Výrobky chemicko-farmaceutického průmyslu mírně vzrostly (o 0,7 %), i když klesající ceny výsledek oslabily (+5,3 %). Zatímco vývoz léků výrazně poklesl (- 8,5 %), dodávky surovin a základních materiálů se zvýšily o polovinu.

Dovoz:

Minusové hodnoty převládaly i na straně dovozu. Celkový záporný výsledek byl způsoben snížením dovozu energií, zejména plynu a elektřiny, a to o 9,0 mld. CHF, tj. o 4/10. Tento výsledek však souvisel čistě s cenami (reálně + 0,5 %). Počínaje loňskými rekordními hodnotami se snížil nákup kovů (- 2,8 mld. CHF; resp. o -14,7 %), strojů a elektroniky (- 1,1 mld. CHF, resp. o -3,2 %). Méně se dováželo také textilu, oděvů a obuvi (- 5,0 %) a plastů (- 9,0 %). Jen dvě skupiny výrobků zaznamenaly nárůst: dovoz chemicko-farmaceutických výrobků vzrostl o 4,4 mld. CHF (+ 6,8 %), a to díky vyššímu dovozu léků) a nákupy dopravních prostředků vzrostly o 2,7 mld. CHF (+ 14,2 %).

Obchodní vztahy s ČR

S podílem 1,2 % na celkovém obrátu zahraničního obchodu bylo v období mezi lednem a prosincem 2023 Švýcarsko 17. nejvýznamnějším obchodním partnerem České republiky. Na švýcarský trh směřovalo zboží v celkové hodnotě 83,14 mld. CZK, tj. 1,5 % českého exportu (15. místo), v témže období bylo vyvezeno ze Švýcarska do České republiky zboží v celkové hodnotě 48,15 mld. CZK, tj. 0,9 % celkového českého dovozu (22. místo). Pozitivní je skutečnost, že od r. 2006 má ČR ve vzájemném obchodě aktivní saldo. Růst obchodní výměny je od r. 1993 v zásadě rovnoměrný, s výjimkou krizových let 2008/2009, 2013 a 2016, kdy mírně stagnoval. Od r. 2017 ovšem znovu ožil a výsledky za r. 2022 znamenaly, po poklesu v r. 2020 v důsledku koronavirové pandemie, další historické maximum.

Atributem česko-švýcarské obchodní výměny je vyspělá komoditní struktura. Nejvýznamnějšími položkami dovozu ze Švýcarska do ČR jsou farmaceutické výrobky a léčiva, zlato, nikoli mincovní (kromě rud a koncentrátů zlata) a elektrická zařízení, hodiny a hodinky, přístroje a spotřebiče. Do Švýcarska se z ČR vyvážejí zejména silniční vozidla, kancelářské stroje a zařízení k automatickému zpracování dat, silice a vonné látky, leštící a čistící přípravky, výrobky z kovů.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z ČR (mld. CZK)	70,18	68,88	71,88	81,29	83,14
Export do ČR (mld. CZK)	38,54	39,50	46,49	49,76	48,15
Saldo s ČR (mld. CZK)	-31,64	-29,38	-25,38	-31,53	-34,99

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek importu z ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
781	Automobily osobní aj. vozidla pro dopravu osob	23638,66	28,43
752	Zařízení k automat. zpracování dat, jednotky periferní	6634,10	7,98
553	Voňavky, přípravky kosmetické a toaletní (bez mýdel)	5042,37	6,06

772	Přístr. elek. ke spínání ap. obvodů elek., odpory aj.	3991,91	4,80
699	Výrobky z kovů základních j. n.	1822,46	2,19

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek exportu do ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
541	Léčiva, výr. farmaceut. (ne antibiotika, hormony ap.)	6176,43	12,83
542	Léčiva (vč. léčiv veterinárních)	5256,58	10,92
716	Stroje točivé elektrické a jejich díly j. n.	2362,10	4,91
885	Hodiny a hodinky	2301,91	4,78
971	Zlato (ne mincovní, ne rudy a koncentráty zlata)	2153,50	4,47

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy s EU

EU a Švýcarsko jsou ekonomicky velmi úzce propojeny. Členské státy EU patří mezi nejdůležitější obchodní partnery Švýcarska, především ty sousední, zejména pak Německo. Ale i Švýcarsko je po USA, Číně a Spojeném království významným obchodním partnerem EU.

V r. 2023 činil obrát vzájemného obchodu Švýcarska s EU 327 153,8 mil. EUR.

Zatímco vývoz zboží ze Švýcarska do zemí EU v r. 2023 stagnoval; nižší vývoz zboží do Španělska (- 24,2 %), Francie (- 11,1 %) a Německa (- 2,4 %) byl kompenzován vyššími dodávkami do Slovinska (+ 36,2 %; farmacie). Vývoz do posledně jmenovaného státu opět prudce stoupl a je nyní 17krát vyšší než před pěti lety.

dovoz ze zemí EU do Švýcarska poklesl. V Evropě se snížil dovoz zboží z Německa o 12,3 %, Francie (-10,7 %) a Rakouska (-13,0 %), což činí celkem cca 11,62 mld. EUR. Tento byl opět kompenzován zvýšeným vývozem ze Slovinska (+ 5,45 mld. EUR, resp. + 80,9 %) a Itálie (+ 2,02 mld. EUR, resp. + 9,2 %).

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z EU (mil. EUR)	146507,88	142298,83	156542,98	187908,11	188651,53
Export do EU (mil. EUR)	109885,45	108910,90	124125,44	145572,59	138502,27
Saldo s EU (mil. EUR)	-36622,44	-33387,94	-32417,55	-42335,53	-50149,25

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Nejdůležitějšími obch. partnery Švýcarska mimo země EU jsou USA, Čína a Japonsko.

S výjimkou Evropy, jejíž export zboží v r. 2023 stagnoval, do hlavních hospodářských regionů (USA, Čína, Japonsko) dodávky zboží poklesly. Do Severní Ameriky bylo ze Švýcarska vyvezeno o 3,5 % méně zboží než v r. 2022 (USA: -1,92 mld. EUR), vývoz do Asie se snížil o 2,9 %. Zásadní byly zejména nižší odběry zboží v Japonsku (-18,1 %) a Číně (-3,5 %). V případě Číny se jedná o první pokles za posledních 11 let. Naopak do Hongkongu bylo po poklesu vývozu v r. 2022 vyvezeno o třetinu více zboží.

Rovněž na straně dovozu převažovala minusová znaménka. Do Švýcarska bylo ze všech tří významných ekonomických regionů (USA, Čína, Japonsko) dovezeno všeobecně méně zboží, než v předchozích letech. Nejvíce poklesl dovoz z Asie, a to těsně pod desetinu. Čína zaznamenala ztrátu 2,54 mld. EUR, resp. 12,1 %, což je nejprudší pokles za desetiletí. Nákupy ze Severní Ameriky klesly o 4,2 % po nárůstu o více než pětinu v r. 2022.

(Údaje jsou uvedené bez zlata ve slitcích a jiných drahých kovů, mincí, drahých kamenů a drahokamů, uměleckých předmětů a starožitností)

	2019	2020	2021	2022	2023
Import ze zemí mimo EU (mil. EUR)	44408,42	37560,94	47075,42	39534,59	43615,97
Export do zemí mimo EU (mil. EUR)	115648,05	113301,85	138648,56	123398,91	143530,23
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	71239,64	75740,91	91573,15	83864,33	99914,25

Zdroj: BAZG, Swiss-Impex

3.2 Přímé zahraniční investice

Pro Švýcarsko, stejně jako pro většinu ostatních ekonomik, jsou mezinárodní investice klíčovým faktorem hospodářského růstu a prosperity. Společnosti se sídlem ve Švýcarsku již dlouho vyvážejí značné množství kapitálu, zejména ve formě tzv. přímých investic. Švýcarsko je zároveň vyhledávaným místem pro kapitálové investice ze zahraničí.

PZI v zemi

Podle statistických údajů Švýcarské národní banky SNB činil stav PZI ve Švýcarsku v r. 2022 (nejaktuálnější údaj SNB) 1.055 mld. CHF. Z toho 1.001 mld. CHF (95 %) připadalo na vlastní kapitál a 55 mld. CHF (5 %) na podnikové úvěry. Oproti r. 2021 tak příjmy z přímých investic ve Švýcarsku vzrostly o 1 mld. CHF na 102 mld. CHF (+ 1 %). Z toho 84 mld. CHF připadalo na dceřiné společnosti v sektoru služeb a 19 mld. CHF připadalo na společnosti v průmyslovém sektoru.

PZI ČR v zemi

Podle statistických údajů ČNB činily k 31. 12. 2022 (nejaktuálnější údaj ČNB) PZI ČR ve Švýcarsku 4 404,1 mil. EUR, což představuje 7,7 % objemu všech českých PZI v zahraničí. To ze Švýcarska činí za Nizozemím, Lucemburskem a Kypru 4. nejoblíbenější destinaci českých investorů.

Za významné české investice lze považovat odkoupení švýcarské společnosti Porzellan Langenthal AG českou firmou G. Benedikt Karlovy Vary a společnosti Enkom AG českou firmou Suntel Group v r. 2019. Firma Creative Dock koupila za 70 mil. CZK švýcarskou společnost Spark Works, která se zabývá uváděním nových produktů a služeb na trh. Výrobce nemocničních lůžek LINET Group koupil v r. 2020 tradiční ch distribuční a servisní společnost Bigla Care AG. Rodinná firma Siko koupelny a.s. získala v r. 2021 za 150 mil. CZK ch společnost Swiss Aqua Technologies, která drží patenty na mimořádně úsporné toalety. Jinak cz firmy ve Švýcarsku investují zřídka ve větším objemu.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Mezi Švýcarskem a EU existuje od r. 1972 Dohoda o volném obchodu (FTA). Vzájemné vztahy upravuje i řada sektorových bilaterálních dohod (tzv. Bilaterale I z r. 1999 – volný pohyb osob, redukce obchodních omezení, přístup k veřejným zakázkám, zemědělství, pozemní a letecká doprava, věda a výzkum, a Bilaterale II z r. 2004 – další ekonomické dohody, vnitřní bezpečnost, azylová politika, životní prostředí a kultura). Dosud však neexistuje žádná zastřešující dohoda, a to i přesto, že finální text tzv. Rámcové dohody /IFA/ byl vyjedнан v r. 2018. Cílem IFA bylo definovat rámec platný pro všechny bilaterální dohody mezi Švýcarskem a EU. Spolková vláda však vyjednaný text IFA v květnu 2021 odmítla. V letech 2022/23 probíhaly tzv. průzkumné rozhovory mezi Švýcarskem a EU, další oficiální jednání o nové dohodě a budoucích vztazích mezi Švýcarskem a EU byla zahájena v březnu 2024 v Bruselu. Dle dohody chtějí obě strany dokončit jednání do konce r. 2024.

Smlouvy s ČR

Smluvní vztahy ČR a Švýcarska se odvíjejí od mezinárodních bilaterálních i multilaterálních smluvních dokumentů, jimiž jsou obě země vázány. Vedle nich jsou pro ně relevantní ty části acquis EU, které se na základě smluvních vztahů EU a Švýcarska promítají i do bilaterálních vztahů jednotlivých členských států se Švýcarskem. K nejdůležitějším dvoustranným smlouvám patří Smlouva mezi vládou ČR a Švýcarskou spolkovou radou o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu a z majetku. Dále jsou to: Dohoda mezi Českou a Slovenskou Federativní Republikou a Švýcarskou konfederací o podpoře a vzájemné ochraně investic, poskytující právní rámec ochrany investic, Dohoda č. 1 a č. 2 mezi vládou ČR a vládou Švýcarska týkající se sdílení zabraných výnosů a majetku z trestné činnosti, jež sledují zabránění nedobytnosti výnosů z trestné činnosti, deponovaných na území státu druhé smluvní strany. V dubnu 2024 podepsala ČR se Švýcarskem český alternát bilaterálního mezivládního smluvního dokumentu. Jedná se již o 3. smluvní dokument tohoto typu.

3.4 Rozvojová spolupráce

Švýcarsko je v oblasti rozvojové spolupráce i humanitární pomoci významným dárcem.

V r. 2023 činila výše jeho oficiální rozvojové pomoci (ODA) 4,640 mld. CHF, (tj. 0,60 % hrubého národního důchodu HND), tedy o 347 mil. CHF více než v r. 2022, což představuje historicky nejvyšší hodnotu. Nárůst oproti předchozímu roku je způsoben zejména náklady, které nese Státní sekretariát pro migraci (SEM) v oblasti poskytování azylu ve Švýcarsku, a také mimořádnými výdaji na mezinárodní spolupráci v souvislosti s válkou na Ukrajině a konfliktem na Blízkém východě. Náklady na azyl účtované jako oficiální rozvojová pomoc Švýcarska vzrostly v roce 2023 na 1,311 mld. CHF (r. 2022: 1,206 mld. CHF). Poměr ODA/HND bez nákladů na azyl dosáhl v r. 2023 hodnoty 0,43 % v porovnání s r. 2022, kdy činil 0,40 %.

Švýcarská mezinárodní spolupráce je uskutečňována především prostřednictvím Spolkové agentury pro rozvojovou a humanitární pomoc (DEZA) a Divize pro hospodářskou spolupráci a rozvoj v rámci Spolkového úřadu pro hospodářství (SECO). Tyto dvě instituce jsou pověřeny prováděním Spolkového zákona o mezinárodní rozvojové spolupráci a humanitární pomoci. Se zapojením českých firem se nyní nedá počítat. DEZA spolupracuje na několika projektech v zahraničí s českou humanitární organizací Člověk v tísni.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

► ICT, elektronika, kyberbezpečnost

Digitální suverenita je i ve Švýcarsku velmi aktuálním tématem, které zesílilo především od pandemie koronaviru. Švýcarsko je dlouhodobě dovozcem ICT znalostí a služeb, i když pro digitální transformaci nabízí výborné výchozí podmínky. Geograficky skýtají nejvíce příležitostí v odvětví ICT především kantony Curych, Zug, Bern a okolí a Ženeva. Oborově lze příležitosti nalézt napříč všemi klíčovými sektory. Perspektivní jsou cloudové služby, AI, blockchain, virtuální a rozšířená realita, nebo kvantové technologie.

► Průmyslové technologie, průmysl 4.0

Sektor MEM (strojírenský, elektrotechnický a kovodělný průmysl) je klíčovým průmyslovým odvětvím Švýcarska, jenž úspěšně kombinuje tradiční výrobní know-how s inovativními technologiemi zaměřenými na budoucnost. S přibližně 70 mld. CHF, což představuje 1/4 celkového švýcarského vývozu, je MEM druhým největším exportním odvětvím země. Více než 1/2 jejich vývozu směřuje do zemí EU, zejména do Německa. MEM přispívá přibližně 5 % k HDP Švýcarska ročně a vytváří 1/2 průmyslové přidané hodnoty. Odvětví a oborů je ve švýcarském strojírenství mnoho a nabízí tak českým subjektům široké portfolio příležitostí.

► Chemický sektor, plasty, gumárenství

Švýcarský chemicko-farmaceutický průmysl patří k nejdůležitějším odvětvím švýcarského hospodářství a je také lídrem v exportu. Toto průmyslové odvětví každoročně prodá do zahraničí výrobky v hodnotě vyšší než 100 mld. CHF, což představuje přibližně 1/2 švýcarského vývozu. Na celkovém HDP se podílí cca 7 %. Většina výrobků chemického a farmaceutického průmyslu směřuje do zemí EU. Příležitosti pro české společnosti mohou být v dodávkách strojního či laboratorního zařízení a vybavení pro švýcarské chemické a farmaceutické koncerny, Švýcarsko poptává silici a vonné látky, leštící a čisticí přípravky.

► Zdravotnictví a farmacie

Dne 6. prosince 2019 přijala Spolková vláda strategii pod názvem "Gesundheit 2030". Ta navazovala na osmiletou koncepci zdravotnictví "Gesundheit 2020" z roku 2013, a stanovila nové priority zdravotní politiky na další období. Kromě nových elementů, jako je inovační strategie eHealth 2.0, cílená na mezery v digitalizaci švýcarského zdravotnického systému, se nová koncepce zaměřila i na stále rostoucí potřebu zabezpečit životní podmínky stárnoucí populace. Tyto oblasti tak skýtají největší příležitosti pro česká řešení. Výdaje na zdravotní péči dosáhly v roce 2021 (nejaktuálnější údaj Spolkového statistického úřadu z roku 2023) celkem 86,3 mld. CHF (o 4,8 mld. CHF více než v roce 2020), což odpovídá podílu na HDP ve výši 11,8 %.

► Zemědělství a potravinářství

V málo které zemi je odvětví zemědělství tak štědře dotovaným hospodářským segmentem jako ve Švýcarsku. Většina švýcarských zemědělců čerpá především z dotací a dalších státních podpor, nikoli z toho, co vyprodukuje. Sektor zemědělství se na HDP Švýcarska podílí méně než 1 %, což jej řadí na nejnižší pozici v porovnání s jinými evropskými zeměmi. Domácí produkce pokrývá v průměru 50 % poptávky, Švýcarsko je tak závislé na dovozu zemědělských a potravinářských produktů ze zahraničí. Příležitosti pro české exportéry skýtají dodávky vysoce kvalitních zemědělských komodit a strojů.

► Výzkum, vývoj, inovace a vzdělávání

Švýcarsko patří k zemím s nejdynamičtější výzkumnou činností. Na výzkum a vývoj ročně vynakládá více než 3 % HDP, čímž se řadí k zemím, které do výzkumu a vývoje investují v poměru ke svému HDP nejvíce. 2/3 výdajů na výzkum a vývoj ve Švýcarsku realizují soukromé společnosti. Veřejné financování výzkumu se opírá především o vlastní iniciativu výzkumných pracovníků, princip hospodářské soutěže a mezinárodní spolupráci. Příležitosti pro české subjekty se nabízejí v akademické spolupráci, spolupráci na klinickém výzkumu, subdodávkách laboratorních zařízení, informačních technologiích, projektech s umělou inteligencí či v investičních příležitostech.

[MOP Švýcarsko](#)

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Švýcarsko je bohatá a velmi rozmanitá země s jednou z nejvyspělejších ekonomik světa. Dělí se na 26 kantonů, v nichž se hovoří čtyřmi úředními jazyky. Švýcaři jsou díky své historii a úspěchům zkušení a hrdí obchodníci, kteří nabízejí, ale i požadují férové jednání, kvalitu a důvěryhodnost. Uzavření obchodní smlouvy může trvat déle, ale o to pevnější pak zpravidla bývá i vzájemný obchodní vztah a dohoda. Vzhledem k tomu, že čtvrtinu obyvatelstva tvoří cizinci, nemusíte v konečném důsledku vůbec jednat s rodilým Švýcarem.

4.2 Oslovení

Zejména v koronavirové době se stalo takřka pravidlem oslovovat obchodní partnery přes online komunikační kanály, jejichž prostřednictvím může český exportér prezentovat svou firmu, produkt či službu. Tato forma komunikace se bude jistě využívat i nadále. Osobní kontakt je však v mnoha ohledech nenahraditelný, a proto vždy doporučujeme najmout místního obchodního zástupce, či PR agenturu znalou místního trhu a prostředí. Samozřejmě je potřeba dopředu počítat s vyššími náklady. Další možností, jak oslovit obchodní partnery, je účast na oborově zaměřeném veletrhu ve Švýcarsku, v Česku, nebo kdekoliv na světě. Například na MSV v Brně vystavuje pravidelně okolo sedmdesáti švýcarských firem. V Praze sídlící HST Obchodní komora Švýcarsko – Česká republika nabízí díky své početné členské základně a mnoha česko-švýcarským aktivitám další možnost a způsob, jak oslovit obchodní partnery. A v neposlední řadě je zde Velvyslanectví ČR v Bernu, které pomocí nástrojů ekonomické diplomacie pomáhá českým firmám na švýcarský trh.

4.3 Obchodní schůzka

Po úspěšném oslovení švýcarského obchodního partnera přichází na řadu sjednání první obchodní schůzky. Možnost online videohovoru existuje, nicméně v tomto případě jsou výhody a důležitost osobního setkání nesporné. Švýcaři plánují hodně dopředu, a proto je důležité sjednat schůzku s patřičným předstihem. To platí mimochodem i v jejich osobním životě, ať už se jedná například „jen“ o přátelskou návštěvu, nebo o společnou vycházku s dětmi na hřiště. Švýcarský partner měří čas ve francích. Proto doporučujeme poskytnout mu předem maximum informací, aby věděl, co za svůj investovaný čas může získat. Jinak schůzku odmítne, nebo pošle zástupce. Místo setkání je třeba zvolit dle potřeby a zaměření obchodního jednání. Se starším majitelem tradiční švýcarské firmy si vyměníte vizitky v restauraci hotelu Bellevue, s CEO moderního start-upu si je pošlete přes telefony v bio kavárně. Na sjednanou schůzku přijďte pět minut předem; známé úsloví o švýcarských hodinkách nevzniklo náhodou. Připravte se na to, že jednání v německé části může vypadat úplně jinak než v té francouzské či italské. Lidé jsou v těchto kantonech rozdílní nejen jazykem, ale i povahou, kulturou a zvyky. Jednání však bývají vesměs věcná a neemotivní. Buďte proto i Vy. Nevtipkujte! Švýcaři náš humor často nechápou. Nebuďte moc familiérní a pozor na dotýkání, obzvláště v době koronavirové. S alkoholem opatrně. Švýcaři mají k alkoholu jiný vztah než Češi. Ve francouzské části bude sklenice vína k obědu samozřejmostí. V té německé spíše malé pivo. Na jednání přijďte slušně oblečení, zejména v Ženevě či Curychu si lidé na módu potrpí. Definice ideálního jednacího týmu neexistuje. Nicméně ve stále liberálnějším, zelenějším a feminističtějším Švýcarsku se zvyšuje důraz na zastoupení žen v pracovních týmech.

4.4 Komunikace

Oficiálními jazyky Švýcarska jsou němčina, francouzština, italština a rétorománština. Snad kromě rétorománštiny je v obchodních jednáních upřednostňován jazyk daného kantonu. Znalost jazyka kantonu, ve kterém švýcarský obchodní partner působí je vždy výhodou. Švýcaři bývají dobře jazykově vybaveni, a proto většinou nemusí být problém vést jednání v anglickém jazyce. Neplatí to však vždy a všude. Ve francouzských kantonech ale doporučujeme používat raději angličtinu nežli němčinu. Úřední jazyk daného kantonu je také nutný v případě obchodních materiálů. Vždy však záleží na domluvě mezi oběma stranami. Osobní schůzku je potřeba vždy domluvit předem.

4.5 Doporučení

- Komunikujte systémově a na jednání se přichystejte. Připravte se na věcného a přímého až odměřeného partnera. Švýcaři se nebojí jít do konfliktu, proto je vhodné se na jednání dobře připravit a být věcný.
- Uplatněte schopnost improvizovat. Kromě přizpůsobení se švýcarské organizovanosti je současně výhodou nevzdávat se české schopnosti improvizace a uplatnit kreativitu.
- Prezentujte se sebevědomě. Kvalitně a moderně zpracovaný web a propagační materiály hrají důležitou roli při prezentaci firmy. Pro stabilní pozici na trhu je klíčová průběžná a velmi aktivní profesionální marketingová propagace. Nechte se inspirovat švýcarskou konkurencí.
- Nebojte se telefonovat. Vzhledem k formálnímu a často odměřenému způsobu komunikace zjistíte z telefonického rozhovoru mnohem více než při pouhé komunikaci prostřednictvím e-mailu.
- Nesázejte vždy na to, že se domluvíte anglicky. V malých a středně velkých firmách se bez němčiny, resp. francouzštiny či italštiny neobejdete. Znalost těchto domácích jazyků je vždy výhodou, zvyšuje „komfort“ komunikace při delší spolupráci i důvěryhodnost před švýcarským partnerem.
- Dodržujte termíny a buďte spolehliví. Pro dlouhodobé rozvíjení obchodních vztahů se švýcarskými partnery je nutná spolehlivost, pragmatičnost i dochvilnost.
- Nepodceňujte švýcarského partnera a jeho znalosti. Ceny zbytečně nenadsazujte. Švýcarské firmy mají díky své pozici perfektní informace téměř z celého světa.
- Jen dobrá cena a kvalita na náročném koncentrovaném trhu nestačí. Design a inovace jsou nyní prodejním argumentem a konkurenční výhodou. Nezapomínejte na certifikace a reference. Švýcarsko je trh náročný.
- Hledejte obchodního zástupce. Švýcaři jsou výborní obchodníci – hledejte obchodní zástupce s již vybudovanými distribučními kanály. Je to finančně i časově výhodná cesta na švýcarský trh.
- Poznejte nejen své zákazníky, ale i konkurenci – jezděte na veletrhy. Švýcarsko je známé pořádáním mezinárodních veletrhů.

4.6 Státní svátky

Ve Švýcarsku se slaví svátky celostátní, kantonální a církevní.

Svátky 2024

1.1. Nový rok

2.1. Svatý Berchtold – pouze v některých kantonech

6.1. Tři králové – pouze v některých kantonech

Velký pátek

Velikonoční pondělí

1.5. Svátek práce – pouze v některých kantonech

Nanebevstoupení Páně – ve čtvrtek 40 dní po Velikonocích (letos připadá na 9. května)

Svatodušní pondělí – 10 dní po svátku Nanebevstoupení Páně (letos připadá na 20. května)

1.8. Státní svátek Švýcarska – celošvýcarský

15.8. Nanebevzetí Panny Marie – pouze v některých kantonech

1.11. Svátek všech svatých – pouze v některých kantonech

25.12. – Vánoční svátky

26.12. – Vánoční svátky

Svátky se liší kanton od kantonu. Například 1. květen je v kantonu Bern dnem pracovním, v kantonu Curych je volno, v kantonu St. Gallen je volno půl dne. V některých místech je volno několik pracovních hodin ve dnech místních svátků (např. cibulový trh v Bernu v měsíci listopadu). Svátky v jednotlivých švýcarských kantonech najdete na webové stránce [FEIERTAGE Schweiz](https://www.feiertage.ch/).

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Švýcarský trh je malý, stabilní a bohatý, s mnoha specifiky a překážkami, ale i výhodami. Vstup na tento trh je náročný a je potřeba jej dopředu dobře zvážit. Úspěch ve Švýcarsku se zpravidla stává dobrou referencí pro vstup na další, daleko větší světové trhy. Neúspěch ve Švýcarsku však stojí daleko více prostředků než v okolních zemích. Firemní náklady jsou zde několikanásobně vyšší a zejména služby a pracovní síla patří k těm nejdražším na světě. Švýcarskému partnerovi je potřeba vysvětlit, proč má obchodovat právě s Vámi. Pro něj je mnohem jednodušší a přirozenější obchodovat s firmami ze sousedních států. Měl by tak dopředu jasně vědět, proč se mu vyplatí obchodovat s firmou z Česka. Nejlepší je proto nabízet produkt, který domácí a sousední firmy nemají, nebo poskytovat lepší služby. Švýcaři jsou zvyklí platit za kvalitu, to ale rozhodně neznamená, že se nebudou snažit tlačit cenu dolů. Business jazykem je angličtina, nicméně znalost úředních jazyků Švýcarska (němčina, francouzština, italština) je vždy výhodou, zvyšuje „komfort“ komunikace při delší spolupráci i důvěryhodnost před švýcarským partnerem. Doporučujeme tedy popis českého zboží a jeho propagaci v místních jazykových mutacích.

Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Na webových stránkách [Spolkového úřadu pro clo a bezpečnost hranic BAZG](#) lze nalézt informace stran dovozu, vývozu a tranzitu zboží z, do a přes Švýcarsko, a to jak pro obchodní, tak i soukromé účely. Zboží, které je určeno k definitivnímu dovozu do švýcarského celního prostoru, musí být dopraveno a předloženo některé ze švýcarských celních úřadoven a elektronicky nebo písemně nahlášeno k celnímu odbavení. Přehled celních úřadoven naleznete na webu [Dienststellenverzeichnis](#). Kromě správně vyplněné přihlášky k celnímu odbavení je nutné předložit i další relevantní doprovodné doklady: faktury, případná potvrzení o původu zboží, povolení / expertízy, úřední potvrzení, analýzy, certifikáty. Od počátku roku 2024 neplatí ve Švýcarsku dovozní cla na průmyslové výrobky. Nově tak odpadá povinnost platit dovozní clo například i na spotřební zboží, jako jsou dopravní prostředky, elektronika, sportovní náčiní, nábytek, domácí spotřebiče, oděvy, kosmetika atd. Přes zrušení průmyslových celních sazeb je nezbytné, aby byl dovoz zboží při přechodu hranic deklarován, neboť dovozní celní prohlášení je také podkladem například pro vyměření dovozní daně, která se při dovozu zboží stále platí. Rovněž zůstalo zachováno váhové clo pro zemědělské zboží (včetně potravin). Odkaz na všeobecný celní sazebník v němčině naleznete zde: [General tarif Änderungen auf den 1.1.2024](#)

Doporučení pro české exportéry Aktualizujte svůj systém ERP (Plánování podnikových zdrojů)

Optimalizujte své stávající celní procesy.

Zaveďte do svých systémů aktualizované základní údaje, jako jsou kódy celního sazebníku, nebo zápis původu deklarovaného zboží, abyste zajistili bezproblémové dodržování obchodních a celních předpisů.

Sdělte změny všem zúčastněným stranám a svým obchodním partnerům.

Zajistěte, aby se nové švýcarské sazby DPH od 1. ledna 2024 promítly do vašich procesů a faktur pro zákazníky.

Švýcarsko se jako člen Světové obchodní organizace (WTO) musí důsledně řídit úmluvami, k jejichž plnění se při vstupu do této organizace zavázalo. To znamená, že kromě potravin by měl být dovoz liberální. Švýcarský trh je však trhem relativně uzavřeným a chráněným, a to i pro firmy ze zemí EU, se kterou má Švýcarsko od roku 1972 uzavřenou dohodu o volném obchodu. Specifickou netarifní překážkou a ochranou domácího trhu jsou kontroly všeho druhu jak na hranicích, tak i uvnitř země. V databázi přístupu na trh ([Market Access Database](#)) je možné obeznámit se s konkrétní výší cel uplatňovaných na dovozy do Švýcarska, případně s dalšími překážkami přístupu na trh, jak je signalizují vývozcí z členských států Evropské unie. Pokud budete potřebovat součinnost s využitím databáze přístupu na trh, je možno využít příručku pro uživatele v českém jazyce.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Podmínky působení na švýcarském trhu se odvíjejí od toho, jaký typ firmy (firma v individuálním vlastnictví, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost, apod.), v jaké podnikatelské oblasti a v kterém kantonu Švýcarska bude zakládán a provozován. Některé obecně platné zákony a předpisy mají totiž spoustu výjimek na úrovni kantonů (daňové odlišnosti, procedurální odlišnosti, povolení k pobytu, atd.). I z tohoto důvodu doporučujeme najmout si místního zástupce či agenturu znalou místního trhu a prostředí. Zakládání firem ve Švýcarsku není omezeno zemí původu zakládajících osob. Švýcarsko je součástí schengenského prostoru, občané země EU (do 31.12.2022 ještě s výjimkou Chorvatska, od 1.1.2023 se na povolení ke krátkodobému pobytu L i povolení k pobytu B na chorvatské pracovníky vztahují kvóty) a ESVO mohou tudíž ve Švýcarsku svobodně pracovat, samostatně podnikat či založit firmu. Mohou vlastnit i půdu. Aby mohl občan země EU/ESVO ve Švýcarsku samostatně podnikat či založit firmu, nemusí se v zemi usadit. Postačí mu zažádat o 5leté pobytové povolení (tzv. povolení typu B). Během přihlašování však musí být schopen svou plánovanou samostatnou činnost prokázat. To lze např. doložením o zapsání do živnostenského rejstříku, zapsáním do obchodního rejstříku, předložením podnikatelského záměru, atd. Pokud založení firmy nevyjde, ztrácí žadatel i příslušné pobytové povolení. Může si však ve Švýcarsku hledat práci jako zaměstnanec. Podrobnější informace týkající se vyžadovaných potvrzení sdělují kantonální migrační úřady. Další užitečné informace stran založení společnosti cizím státním příslušníkem, resp. občanem EU/ESVO ve Švýcarsku lze nalézt na webových stránkách [KMU - Portal für kleinere und mittlere Unternehmen](#).

5.3 Marketing a komunikace

Švýcarsko je bohaté a náročné teritorium, čemuž by měla odpovídat i prezentace firmy, nabízeného produktu či služby. Kromě standardních marketingových postupů je velmi důležité věnovat péči jazykové úrovni – materiály/komunikace by měly být v jazykové mutaci té oblasti Švýcarska, ve které se firma prezentuje. Je třeba zohlednit nejen čtyři úřední jazyky dvaceti šesti kantonů, ale i různé dialekty a kulturní a společenské odlišnosti.

Tradiční marketingové nástroje jako letáky, billboardy, tištěná reklama či reklama v médiích vyjdou velmi drahο a je třeba předem zvážit jejich efektivitu a dosah pro prezentovaný produkt či službu. Levnější a v mnoha případech efektivnější může být využití sociálních sítí, webových stránek, influencerů, ambasadů a dalších možností internetové propagace. K tomu lze využít místní PR agentury, které mohou propagaci cílit dle svých zkušeností s místním prostředím.

Kontakty na agentury, či informace o propagačních akcích a veletrzích poskytnete na vyžádání Velvyslanectví ČR v Bernu, nebo některý ze tří Honorárních konzulátů ČR ve Švýcarsku.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Ve Švýcarsku je ochrana práv týkajících se duševního vlastnictví na vysoké úrovni. Švýcarsko je od r. 1970 členem Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO). Je rovněž stranou všech důležitých úmluv v této oblasti. Velvyslanectví ČR v Bernu nejsou známy případy porušení práv v oblasti duševního vlastnictví ve Švýcarsku, které by se dotýkaly českého držitele práv. Případná porušení lze řešit trojím způsobem (jednotlivě každým z nich nebo v kombinaci všemi):

- v trestně-právní rovině učinit trestní oznámení u orgánů činných v trestním řízení,
- žádat náhradu škody v občansko-právním soudním řízení,
- obrátit se na celní orgán, který na žádost držitele práv v oblasti duševního vlastnictví může zakázat dovoz, vývoz i průvoz předmětů, jež předmětná práva porušují.

Chráněné vzory, patenty, značky a design ve Švýcarsku ověřuje, uděluje a spravuje Federální úřad pro duševní vlastnictví (Eidgenössisches Institut für Geistiges Eigentum) se sídlem v Bernu.

5.5 Trh veřejných zakázek

Ve Švýcarsku existují jasně definované právní základy pro zadávání veřejných zakázek. Základem zákona o zadávání veřejných zakázek ve Švýcarsku je Dohoda WTO o veřejných zakázkách (GPA-WTO), která stanoví minimální požadavky. Veřejné zakázky Konfederace jsou podrobněji upraveny ve spolkovém zákoně o veřejných zakázkách (BöB) a ve vyhlášce o veřejných zakázkách (VöB), které byly revidovány k 1. lednu 2021. V r. 2019 revidovaná Mezikantonální dohoda o veřejných zakázkách (IVöB) poskytuje právní rámec na kantonální a komunální úrovni. Tento rámec je specifikován v příslušných kantonálních prováděcích zákonech.

Společnosti, které mají zájem o účast ve veřejné soutěži, se mohou zaregistrovat na stránkách veřejné platformy simap.ch a předložit zde příslušné dokumenty. Platforma simap.ch umožňuje elektronické zpracování veřejných zakázek, a to od zveřejnění přes rozeslání zadávacích podmínek, předání a vyhodnocení nabídek až po uzavření smlouvy.

Účast malých a středních podniků ve veřejné soutěži ve Švýcarsku probíhá následovně:

- **Registrace** - Podnik, který se chce zúčastnit výběrového řízení, se musí nejprve zaregistrovat jako poskytovatel, uvést název společnosti, adresu a kontaktní údaje odpovědné osoby. V případě nesnáží je k dispozici horká linka s možností o požádání o podporu.

- **Vyhledávání** - Veškerá zveřejněná výběrová řízení lze vyvolat bez předchozí registrace pomocí funkce vyhledávání po zadání klíčových slov. Pro stažení zadávací dokumentace a používání fóra je nicméně registrace povinná.

- **Průběh** - To, jaké dokumenty je třeba předložit k účasti na výběrovém řízení, závisí na kategorii zadavatele (konfederace, kanton, obec) a na typu zakázky. Délka rozhodovacího procesu závisí na postupu a předmětu zakázky. Lhůta pro podání nabídky bývá zpravidla 40 dnů u otevřených řízení a 25 dnů u selektivních řízení.

Švýcarská národní databáze veřejných zakázek je k dispozici na [Portálu SIMAP/CH](#).

Na webových stránkách Portálu veřejných zakázek Spolkové správy je k [nahlédnutí krátké video](#) s návodem, jak postupovat při získání zakázky ve veřejném sektoru.

Informace o evropských veřejných zakázkách jsou k dispozici na [Portálu SIMAP/TED](#).

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Švýcarsko patří k finančně nejméně rizikovým zemím světa. Platební podmínky se nijak zvlášť nevymykají evropským zvykům. U menších a nepravidelných transakcí, nebo u prvních dodávek zboží či služeb bývá vyžadována platba předem. U větších mezinárodních transakcí se často využívají dokumentární formy placení při dodání zboží. Dokumenty se předávají většinou prostřednictvím bank, stejně tak i platba (dokumentární inkaso). Mezi dlouhodobými obchodními partnery, kteří si již navzájem důvěřují, je možno domluvit platbu fakturou s dohodnutou dobou splatnosti, nebo dokonce komisní prodej. Pro řešení obchodních sporů se švýcarským partnerem lze nejprve využít švýcarského úřadu pro vymáhání dluhů (Betreibungsschalter). Více informací naleznete na webu www.betreibungsschalter.ch.

Obecně lze konstatovat, že spory mohou být řešeny smírčím řízením nebo u soudu. Výrazně levnější je najít řešení ve smírčím řízením u rozhodčího soudu. Rozhodčí řízení je upraveno zákonem číslo 216/1994 Sb. Rozhodčí soud pracuje při Hospodářské komoře ČR. V případě soudního projednávání není možné se obejít bez právní pomoci specializovaných kanceláří. Užitečný odkaz na právní pomoc lze získat např. i na webových stránkách [Velvyslanectví ČR v Bernu](#).

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Pro vstup a pobyt na území cizího státu musí občané ČR splňovat podmínky stanovené jeho zákony. Ke sdělování těchto podmínek je příslušný zastupitelský úřad dané země. Následující informace jsou určeny tedy jen k základní orientaci. Vždy je doporučením hodné si před cestou ověřit u zastupitelského úřadu navštěvovaného státu, zda se podmínky pro vstup a pobyt nezměnily.

Ačkoli Švýcarsko není členskou zemí EU, přistoupilo v roce 1999 k Dohodě o volném pohybu osob a zboží a je součástí schengenského prostoru. Plný volný pohyb se od roku 2014 vztahuje i na občany ČR. K cestě do Švýcarska stačí platný cestovní pas ČR nebo platný občanský průkaz ČR. Platnost cestovních dokladů musí trvat po dobu pobytu cestovatele ve Švýcarsku, resp. do okamžiku vycestování. Čeští občané nemají ve Švýcarsku vízovou povinnost. Při turistických pobytech do 90 dnů v rámci 180 kalendářních dnů není třeba zvláštní povolení. Totéž platí pro léčebné či lázeňské pobyty. Pokud však má český občan v úmyslu pobývat ve Švýcarsku déle než 90 dnů v rámci 180 kalendářních dnů, nebo ve Švýcarsku vykonávat výdělečnou činnost, je povinen požádat u příslušného kantonálního migračního úřadu o povolení k pobytu (podrobněji v kapitole 5.8).

Mezinárodní letiště v Curychu, Ženevě i v Basileji jsou přímo napojena na železniční síť, z letiště v Basileji je třeba dojet k železniční stanici v centru města autobusem. Služby taxi a půjčoven automobilů na švýcarských letištích jsou samozřejmostí, ceny jsou vysoké, podmínky pro pronájem vozidla a sjednání pojištění jsou standardní jako v jiných vyspělých evropských zemích. Na kratší vzdálenosti je lepší, a mnohdy rychlejší se pohybovat pěšky, příp. za použití MHD, která funguje ve Švýcarsku spolehlivě. Dostupnost i kvalita pitné vody je bezproblémová, kriminalita velmi nízká.

Vzhledem k cenám zdravotních služeb a léků se velmi doporučuje uzavřít před cestou do Švýcarska dobré cestovní pojištění.

Odkaz na užitečné webové stránky:

[Velvyslanectví Švýcarska v Praze](#) - Schweizerische Botschaft in Prag

[Státní sekretariát pro migraci](#) - Staatssekretariat für Migration SEM

[Ministerstvo zahraničních věcí Švýcarska](#) – Eidgenössisches Departement für auswärtige Angelegenheiten EDA

[Švýcarské regionální konzulární centrum ve Vídni](#) - Regionales Konsularcenter Wien

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Švýcarsko uzavřelo s EU v roce 1999 dohodu o volném pohybu osob. Plná svoboda pohybu se od roku 2014 vztahuje i na občany ČR, kteří tak mohou ve Švýcarsku nárokovat stejné životní a pracovní podmínky jako Švýcaři.

K pracovnímu pobytu ve Švýcarsku potřebují čeští občané povolení, která vydává místně příslušný kantonální migrační a pracovní úřad. Jejich seznam i s kontakty je uveden pod [následujícím odkazem](#).

Na spolkové úrovni spadá problematika zaměstnávání občanů ze zahraničí pod [Státní sekretariát pro migraci](#) (Staatssekretariat für Migration), na jehož webové stránce lze nalézt v němčině, francouzštině, italštině i angličtině mnoho užitečných informací stran této problematiky. V konkrétní záležitosti je nicméně žádoucí vždy konzultovat místně příslušný kantonální migrační a pracovní úřad, neboť podmínky se mohou kanton od kantonu lišit.

Klíčem k udělení pracovního povolení je získání pracovního místa, resp. nalezení zaměstnavatele ochotného českého zájemce o práci zaměstnat a o pracovní povolení pro něj požádat. **Velvyslanectví ČR v Bernu nabídky na švýcarském pracovním trhu nesleduje a práci ve Švýcarsku nezprostředkovává.** Pro vykonávání výdělečné činnosti s pobytem nad 90 dnů je žadatel povinen se co nejdříve po příjezdu do Švýcarska nahlásit na kantonálním migračním a pracovním úřadě dle místa plánovaného pracovního pobytu. Seznam s kontaktními údaji viz výše.

Prospěšné informace lze získat i na portálu sítě [Evropské služby zaměstnanosti \(EURES\)](#), jejíž součástí je i Úřad práce České republiky. Základním posláním předmětné služby je usnadňovat mezinárodní mobilitu pracovních sil. Služby EURES se prostřednictvím bilaterálních smluv vztahují také na Švýcarsko.

Na rozdíl od mnoha jiných zemí není ve Švýcarsku definována minimální mzda. Výše mzdy bývá během přijímání do zaměstnání sjednávána mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. Nicméně nemusí být směrodatné, jestli v tom daném kantonu byla minimální mzda odsouhlasena či nikoliv. Pro konkrétní případ pracovníka může být rozhodující, zda v jeho oboru je sjednána kolektivní pracovní smlouva obsahující ustanovení o minimální mzdě a zda konkrétní zaměstnavatel je takovou kolektivní smlouvou vázán. U určitých skupin profesí, které nejsou organizovány v rámci kolektivní pracovní smlouvy, vydávají úřady tzv. standardní pracovní smlouvy. Další důležité informace získáte v NJ, FJ, IJ a AJ pod [následujícím odkazem](#).

Zákonnou minimální mzdu si v kantonálních referendech odhlasovaly pouze kantony Neuchâtel (v r. 2017 jako první kanton), následován kantony Jura, Ženeva, Ticino a Basel-Stadt. Naposledy se o zavedení minimální mzdy hlasovalo v létě 2023 ve městech Zürich a Winterthur. V platové oblasti se projevují typické švýcarské odlišnosti, vycházející z kantonálních rozdílů. Nejsilnější švýcarský odborový svaz Unia považuje za férovou minimální mzdu cca 4 000,- CHF hrubého měsíčně.

Sociální a zdravotní péče je pro ty, kdo ve Švýcarsku pracují legálně a řádně platí veškeré předepsané odvody, na vysoké úrovni. Uzavřít zdravotní pojištění ve Švýcarsku je povinné. Povinné (základní) zdravotní pojištění a dobrovolné pojištění denních dávek nabízí [přibližně 50 pojišťovacích společností uznaných spolkovou vládou](#).

5.9 Veletrhy a akce

Podrobný seznam všech švýcarských veletrhů pro roky 2023 až 2025 najdete na stránkách [EXPO TOBI](#)

K těm největším a nejvýznamnějším švýcarským veletrhům patří například:

[BEA BERN](#) konaný 3.5. – 12.5.2024. Tradiční švýcarský zemědělský veletrh.

[Geneva International Motor show](#) konaný 26.2. - 3.3.2024. Jeden ze dvou největších evropských autosalonů.

[OLMA St. Gallen](#) Největší švýcarský veletrh z oblasti hotelnictví a gastronomie.

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Botschaft der Tschechischen Republik

Muristrasse 53, P.O.Box 1304, 3000 Bern 16, Schweiz

Vchod na velvyslanectví i na KO je z ulice Burgernzielweg. K úřadu jezdí tramvaj č. 7 směr Ostring, zastávka Burgernziel.

Tel.: +41-31-3504070

Fax: +41-31-3504098

E-maily:

velvyslanectví: bern@mzv.gov.cz

konzulární oddělení: bern.consulate@mzv.gov.cz

obchodně ekonomický úsek OEÚ: bern.commerce@mzv.gov.cz

Web: mzv.gov.cz/

Diplomatická a konzulární služba: +41-79-641 33 00 – (pouze nouzové případy v mimopracovní době)

Pracovní doba: po–pá: 7:45–16:15 h

Úřední hodiny pro veřejnost: po–pá: 10:00–12:00

Mission permanente de la République tchèque auprès de l'Office des Nations Unies et des autres organisations internationales à Genève

17, Chemin Camille Vidart, Case postale 109, 1211 Genève 20, Suisse

Ke Stálé misi jezdí od hlavního nádraží Gare Cornavin autobus č. 5, zastávka Vermont.

Tel.: +41 22 910 38 10

Fax: +41 22 740 36 62

E-mail: mission.geneva@mzv.gov.cz

Web: mzv.gov.cz

Pracovní doba: pondělí–pátek: 08.30–17.00 h

Honorarkonsulat der Tschechischen Republik in Basel

Christoph Merian-Ring 11, 4153 Reinach BL

Tel.: +41 – 79 783 55 69

E-mail: basel.honorary@mzv.gov.cz

Konzulární působnost: kantony Basilej-město a Basilej-venkov

Úřední hodiny: Pondělí 10.00–13.00 hod., středa 13.00–16.00 hod.

Honorarkonsulat der Tschechischen Republik in Zürich

Freigutstrasse 27, 8002 Zürich

Tel.: + 41 – 44 515 20 42

E-mail: zurich.honorary@mzv.gov.cz

Konzulární působnost: kanton Curych

Úřední hodiny: Pondělí 10.00–13.00 hod., ú Úterý 12.00–15.00 hod.

Honorarkonsulat der Tschechischen Republik in Lausanne

Rue du Petit-Beaulieu 4

1004 Lausanne

Tel.: + 41 216461766

E-mail: lausanne.honorary@mzv.gov.cz

Konzulární působnost: kantony Fribourg, Jura, Neuchatel, Valais, Vaud a Ženeva

Úřední hodiny: Pátek 10.00–14.00 hod.

Zahraniční kancelář CzechInvest Düsseldorf – místně příslušná i pro Švýcarsko

E-mail: germany@czechinvest.org

Web: www.czechinvest.org

Zahraniční kancelář CzechTrade Vídeň

E-mail: julie.havlova@czechtrade.cz

Web: www.czechtrade.cz

Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism

E-mail: wien@czechtourism.com

Web: www.czechtourism.cz

České centrum Vídeň – Tschechisches Zentrum Wien

E-mail: ccwien@czech.cz

Web: wien.czechcentres.cz

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

- 112 – Mezinárodní číslo tísňového volání
- 117 – Policie
- 118 – Požárníci
- 140 – Automobilová havarijní služba
- 143 – Krizová linka
- 144 – Záchranka, ambulance
- 145 – První pomoc v případě otravy, poradenství
- 147 – Dětská linka důvěry
- 163 – Stav vozovek
- 187 – Lavinový věstník
- 1414 – Záchranná letecká služba – helikoptéra společnosti REGA
- 1415 – Záchranná letecká služba – speciální horské letadlo společnosti Air-Glacier
- 044 261 88 66 – Tísňová linka rodičů
- 0900 00 25 25 – Záchranná služba pro zvířata
- [Právní pomoc, Formulář k vyhledávání příslušných právníků](#)

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Velvyslanectví Švýcarské konfederace v České republice

(Schweizerische Botschaft in der Tschechischen Republik)

Pevnostní 7, CZ-162 01 Praha 6, Česká republika

Vchod na velvyslanectví je z ulice Dělostřelecká.

Telefon: +420 220 400 611

E-mail: prague@eda.admin.ch

Web: www.eda.admin.ch/prag

Delegace EU ve Švýcarsku a Lichtenštejnsku

(Delegation der EU für die Schweiz und das Fürstentum Liechtenstein)

Christoffelgasse 6, CH-3011 Bern, Švýcarsko

Velvyslanec a vedoucí Delegace: Petros Mavromichalis

Telefon: +41 31 310 15 30

E-mail: delegation-bern@eeas.europa.eu

Web: www.eeas.europa.eu

Základní informační internetová stránka švýcarské administrativy. Prostřednictvím této stránky se dostanete na stránky všech ministerstev, jejich jednotlivých odborů, ředitelství a souvisejících agentur a institucí.

Spolkové ministerstvo zahraničních věcí

Spolkové ministerstvo vnitra (zabývá se převážně agendou zdravotnictví)

Spolkové ministerstvo spravedlnosti a policie

Spolkové ministerstvo obrany, ochrany obyvatelstva a sportu

Spolkové ministerstvo financí

Spolkové ministerstvo pro hospodářství, vzdělávání a výzkum

Spolkové ministerstvo životního prostředí, dopravy, energie a komunikace

Spolkový daňový úřad

Kantonální složení Švýcarska

Spolkový úřad pro clo a bezpečnost hranic

Státní sekretariát pro otázky migrace - zabývá se mj. i podmínkami pro vystavení pracovního povolení a vysílání zahraničních pracovníků

Státní sekretariát pro hospodářství

Obchodní komora Švýcarsko – Česká republika

MessenInfo - informace o veletrzích

Swissmem - Svaz zaměstnavatelů strojírenského, elektrotechnického a kovozpracujícího průmyslu, kde je zaměstnáno 325 tisíc zaměstnanců

economiesuisse - ústřední svaz švýcarských podniků

KMU Portal für kleine und mittlere Unternehmen - portál malých a středních podniků. Obsahuje mj. informace o podmínkách zakládání společností ve Švýcarsku cizími státními příslušníky

Switzerland Global Enterprise - Švýcarská centrála na podporu exportu

Banka UBS (Union Bank of Switzerland) - největší švýcarská banka. UBS vydává celou řadu publikací, které jsou výsledkem práce analytických oddělení banky

Schweizerische Nationalbank - Švýcarská národní banka. Jako nezávislá centrální banka řídí měnovou politiku země

Agentura Switzerland Tourism - webové stránky s praktickými turistickými informacemi

Touring Club Schweiz - webové stránky švýcarského automobilklubu TCS, kde lze nalézt specifické informace pro řidiče a nejen pro ně

Vereinigung der Strassenverkehrsämter Schweiz - Sdružení dopravních inspektorátů Švýcarska. Adresy dopravních inspektorátů Švýcarska

Map.search.ch - portál pro vyhledávání jakéhokoliv místa popisného (město, čtvrť, ulice) na mapě Švýcarska

Tel.search.ch - portál pro vyhledávání telefonních čísel ve Švýcarsku

Neue Zürcher Zeitung - elektronická verze deníku Neue Zürcher Zeitung. Zprávy, reportáže a komentáře z politického a hospodářského života Švýcarska

Der Bund - elektronická verze deníku Der Bund

Handelszeitung - přehled o odborných švýcarských ekonomických publikacích

Schweizerische Bundesbahnen SBB - informace o spolkových drahách včetně jízdního řádu

BERNMOBIL - informace o městské hromadné dopravě (Bern a okolí) + jízdní řád

Bundesamt für Meteorologie und Klimatologie Meteo Schweiz - Spolkový úřad pro meteorologii a klimatologii. Informace o aktuálním počasí na území celého Švýcarska